

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Latvija

Kāda veida noziegumos cietušajiem ir paredzēta kompensācija?

Cietušajam ir tiesības uz valsts kompensāciju, ja tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā ir iestājusies personas nāve, cietušajam nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta cietušā tikumība vai dzimumneaizskaramība, cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris, cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Par kāda veida kaitējumu es varu saņemt kompensāciju?

Jūs varat saņemt valsts kompensāciju par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārums, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu tāda cietušā radnieks vai apgādājamais, kurš noziedzīga nodarījuma rezultātā ir miris? Kuri radnieki vai apgādājamaie var saņemt kompensāciju?

Ja persona noziedzīga nodarījuma rezultātā mirusi, cietušais kriminālprocesā var būt kāds no mirušā tuviniekiem (saderinātais, laulātais, vecāki, vecvecāki, bērni, mazbērni, brāļi un māsas, kā arī tās personas, ar kuru attiecīgā fiziskā persona dzīvo kopā un ar kuru tai ir kopīga (nedalīta) saimniecība). Ja noziedzīga nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve vai cietušais miris un nav pieprasījis valsts kompensāciju vai valsts kompensāciju ir pieprasījis un nav saņēmis Jums ir tiesības saņemt valsts kompensāciju, bet Jums ir jālūdz procesa virzītājam (policijai, prokuratūrai, tiesai), lai Jūs atzīst par cietušo attiecīgajā kriminālprocesā.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu tāda cietušā radnieks vai apgādājamais, kurš ir izdzīvojis noziedzīgā nodarījumā? Kuri radnieki vai apgādājamaie var saņemt kompensāciju šādā gadījumā?

Jūs nevarat saņemt valsts kompensāciju, kā cietušā radnieks vai apgādājamais, ja cietušais ir izdzīvojis noziedzīgā nodarījumā. Šādā gadījumā tiesības saņemt valsts kompensāciju ir pašam noziedzīgā nodarījumā cietušajam.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja neesmu kādas ES valsts valstspiederīgais?

Jūs varat saņemt valsts kompensāciju, ja neesat kādas ES dalībvalsts valstspiederīgais.

Vai es varu pieprasīt kompensāciju no šīs valsts, ja es dzīvoju šajā valstī vai tā ir manas dzīvesvietas vai valstspiederības valsts, pat tad, ja noziegums izdarīts citā ES valstī? Vai es to varētu darīt, nevis pieprasīt kompensāciju valstī, kurā izdarīts noziegums? Ja jā, tad ar kādiem nosacījumiem?

Ja noziedzīgais nodarījums izdarīts citā ES dalībvalstī, Jums ir tiesības tieši vai ar Juridiskās palīdzības administrācijas starpniecību nosūtīt valsts kompensācijas pieprasījumu attiecīgajai ES dalībvalstij, kurā ir noticis noziedzīgs nodarījums.

Vai, lai pieprasītu kompensāciju, man par noziedzīgu nodarījumu vispirms būtu vajadzējis ziņot policijai?

Jums par noziedzīgo nodarījumu vispirms jāziņo policijai.

Lai pieprasītu valsts kompensāciju, ir jābūt uzsāktam kriminālprocesam, kurā Jūs ar procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas) lēmumu esat atzīts par cietušo kriminālprocesā.

Vai man ir jāsaņem jebkādas policijas izmeklēšanas vai krimināltiesvedības rezultāti, pirms es varu pieprasīt kompensāciju?

Lai pieprasītu valsts kompensāciju, Jums nav jāsaņem procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas) galīgais nolēmums.

Lai Juridiskās palīdzības administrācija varētu pieņemt lēmumu par valsts kompensācijas izmaksu vai atteikumu to izmaksāt, nepieciešama no procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas) šāda informācija:

noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks un vieta;

noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija, izziņas izsniegšanas brīdī konstatētā noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vainas forma, kriminālprocesa uzsākšanas datums un krimināllietas numurs;

informācija par personu, kura kriminālprocesā atzīta par cietušo;

informācija par personu, kura kriminālprocesā atzīta par cietušā pārstāvi, ja cietušais tiesības īsteno ar pārstāvja starpniecību;

noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarītā kaitējuma raksturs (iestājusies personas nāve, miesas bojājumu smagums, tikumības vai dzimumneaizskaramības aizskārums, cilvēku tirdzniecības norādošo pazīmju esība vai konstatēts cilvēka imūndeficīta vīruss, B vai C hepatīts);

eksperta atzinuma sniegšanas datums, atzinuma numurs un ekspertīzes izdarītājs;

to personu skaits, kuras atzītas par cietušajiem tajā pašā kriminālprocesā sakarā ar iestājušos personas nāvi, un informācija par šīm personām.

Vai man vispirms jāprasa kompensācija no likumpārkāpēja — ja viņš ir noskaidrots?

Jums nav pienākums prasīt kompensāciju sākotnēji no likumpārkāpēja. Valsts kompensācija neierobežo cietušā tiesības pieprasīt kompensāciju kriminālprocesā, iesniedzot pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā, un civilprocesā, ceļot prasību tiesā, ja uzskatāt, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums.

Vai esmu tiesīgs pieprasīt kompensāciju arī tad, ja likumpārkāpējs nav noskaidrots vai notiesāts? Ja jā, kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu prasību?

Jums ir tiesības uz valsts kompensāciju arī tad, ja noziedzīga nodarījuma izdarītājs vai viņa līdzdalībnieks nav noskaidrots vai viņš nav saucams pie kriminālatbildības.

Jums ir jāiesniedz valsts kompensācijas pieprasījums, pievienojot procesa virzītāja (policijas) izziņu ar visu nepieciešamo informāciju.

Vai ir noteikts termiņš, kādā man ir jāpieprasa kompensācija?

Valsts kompensācijas pieprasījumu Juridiskās palīdzības administrācijai iesniedz gada laikā pēc dienas, kad Jūs esat atzīts par cietušo vai uzzinājat par faktiem, kas Jums dod tiesības to darīt, iesniedzot valsts kompensācijas pieprasījumu Juridiskās palīdzības administrācijai.

Kādus zaudējumus un izdevumus sedz kompensācija?

Valsts kompensācija sedz tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārums, fiziskās ciešanas vai mantisko zaudējumu, nenodalot par kāda veida kaitējumu tiek izmaksāta valsts kompensācija. Izmaksājamās valsts kompensācijas apmērs ir noteikts likumā "Par valsts kompensāciju cietušajiem" atbilstoši sekām, kādas ir iestājušās noziedzīga nodarījuma rezultātā.

Vai kompensācija tiek izmaksāta kā viens maksājums vai kā ikmēneša maksājumi?

Valsts kompensāciju izmaksā vienā maksājumā, pārskaitot to uz valsts kompensācijas pieprasījumā norādīto norēķinu iestādes kontu.

Kādā veidā mana rīcība saistībā ar noziegumu, mans sodāmības reģistrs vai atteikums sadarboties kompensācijas procedūru laikā varētu ietekmēt manas iespējas saņemt kompensāciju un/vai tās summas apmēru?

Noziedzīga nodarījuma kvalifikācija var ietekmēt valsts kompensācijas summas apmēru, piemēram, ja noziedzīgs nodarījums izdarīts stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas vai personas aizturēšanas nosacījumus. Šādos gadījumos izmaksājamās valsts kompensācijas apmērs atbilstoši noziedzīga nodarījuma sekām tiek samazināts par 50%.

Ja Juridiskās palīdzības administrācija 15 dienu laikā nesaņem pieprasīto informāciju, tā var lemt par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju. Lēmums par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju šajā gadījumā nav šķērslis, lai Jūs atkārtoti vērstos Juridiskās palīdzības administrācijā ar valsts kompensācijas pieprasījumu, ievērojot valsts kompensācijas pieprasīšanas kārtību.

Kādā veidā mana finansiālā situācija varētu ietekmēt manas iespējas saņemt kompensāciju un/vai tās summas apmēru?

Jūsu finansiālā situācija neietekmē iespēju saņemt valsts kompensāciju un/vai tās apmēru.

Vienīgi, ja Jūs jau esat saņēmis kompensāciju par nodarīto kaitējumu no noziedzīga nodarījuma izdarītāja vai viņa vietā no citas personas, valsts kompensācijas apmēru samazina atbilstoši jau saņemtajai kompensācijai.

Vai ir kādi citi kritēriji, kas varētu ietekmēt manas iespējas saņemt kompensāciju un/vai tās apmēru?

Likumā "Par valsts kompensāciju cietušajiem" ir noteikti vēl citi kritēriji, kas varētu ietekmēt Jūsu iespējas saņemt kompensāciju un/vai tās apmēru.

Piemēram:

ja noziedzīga nodarījuma rezultātā vienlaikus iestājušās vairākas sekas, izmaksā vienu valsts kompensāciju atbilstoši noziedzīga nodarījuma smagākajām sekām;

ja noziedzīga nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve un kriminālprocesā par cietušajiem atzītas vairākas personas, šīm personām izmaksā valsts kompensāciju, sadalot to proporcionāli cietušo skaitam;

ja pēc valsts kompensācijas izmaksāšanas sakarā ar noziedzīga nodarījuma rezultātā iestājušos personas nāvi procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) tajā pašā kriminālprocesā par cietušo atzīst citu personu, valsts kompensāciju tai izmaksā tādā pašā apmērā, kādā tā tika izmaksāta cietušajam vai cietušajiem.

Kā kompensācija tiks aprēķināta?

Vienam noziedzīgā nodarījumā cietušajam izmaksājamās valsts kompensācijas maksimālais apmērs ir Latvijas Republikā noteiktās piecas minimālās mēneša darba algas. Izmaksājamās valsts kompensācijas apmēru aprēķina, ņemot vērā minimālās mēneša darba algas apmēru, kāds noteikts brīdī, kad persona atzīta par cietušo.

Kompensācija tiek izmaksāta:

100 procentu apmērā, ja iestājusies personas nāve;

70 procentu apmērā, ja cietušajam nodarīti smagi miesas bojājumi vai noziedzīgs nodarījums kvalificēts kā izvarošana vai seksuāla vardarbība, vai aizskarta nepilngadīgā cietušā tikumība vai dzimumneaizskaramība, vai cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris;

50 procentu apmērā, ja cietušajam nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi vai aizskarta cietušā tikumība vai dzimumneaizskaramība, izņemot 2.punktā minētos gadījumus, vai cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Vai ir noteikta minimālā/maksimālā summa, ko var piešķirt?

Maksimālais valsts kompensācijas apmērs ir Latvijas Republikā noteiktās piecas minimālās mēneša darba algas, bet minimālais valsts kompensācijas apmērs ir 50 procenti no maksimālā valsts kompensācijas apmēra. Mainoties minimālās mēneša darba algas apmēram, mainās arī valsts kompensācijas apmērs.

Vai prasības pieteikuma veidlapā man ir jānorāda summa? Ja jā, vai es saņemšu kādus norādījumus par to, kā aprēķināma šī summa, vai par citiem aspektiem?

Valsts kompensācijas pieprasījumā Jums nav jānorāda summa, jo izmaksājamās valsts kompensācijas apmērs ir noteikts

likumā "Par valsts kompensāciju cietušajiem".

Vai kompensācija, ko par zaudētajiem ienākumiem es saņemšu no citiem avotiem (piemēram, mana darba devēja vai privātas apdrošināšanas shēmas), tiks atskaitīta no kompensācijas, ko izmaksā iestāde/struktūra?

No valsts kompensācijas netiek atskaitīta kompensācija, ko Jūs esat saņēmis no citiem avotiem (piemēram, no darba devēja vai privātas apdrošināšanas shēmas).

Vai es varu saņemt kompensācijas avansa maksājumu? Ja jā, tad ar kādiem nosacījumiem?

Jūs nevarat saņemt valsts kompensācijas avansa maksājumu.

Vai es varu saņemt papildu kompensāciju (piemēram, gadījumos, kad mainās apstākļi vai pasliktinās veselība u. c.) pēc tam, kad ir pieņemts galvenais lēmums?

Ja valsts kompensācija izmaksāta un galīgajā nolēmumā konstatēts, ka noziedzīga nodarījuma rezultātā Jums ir iestājušās smagākas sekas, Jūs varat saņemt starpību starp izmaksāto un izmaksājamo valsts kompensāciju.

Kādi apliecinātie dokumenti man ir jāpievieno prasībai?

Ja valsts kompensācijas pieprasīšanas brīdī kriminālprocesā nav pieņemts galīgais nolēmums, Jums valsts kompensācijas pieprasījumam jāpievieno procesa virzītāja virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas) izziņu, kurā norādīts:

noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks un vieta;

noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija, izziņas izsniegšanas brīdī konstatētā noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vainas forma, kriminālprocesa uzsākšanas datums un krimināllietas numurs;

informācija par personu, kura kriminālprocesā atzīta par cietušo;

informācija par personu, kura kriminālprocesā atzīta par cietušā pārstāvi;

noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarītā kaitējuma raksturs (iestājusies personas nāve, miesas bojājumu smagums, tikumības vai dzimumneaizskaramības aizskārums, cilvēku tirdzniecības norādošo pazīmju esība vai konstatēts cilvēka imūndeficīta vīruss, B vai C hepatīts);

eksperta atzinuma sniegšanas datums, atzinuma numurs un ekspertīzes izdarītājs;

to personu skaits, kuras atzītas par cietušajiem tajā pašā kriminālprocesā sakarā ar iestājušos personas nāvi, un informācija par šīm personām.

Ja valsts kompensācijas pieprasīšanas brīdī kriminālprocess ir pabeigts, Jums valsts kompensācijas pieprasījumam jāpievieno galīgais procesa virzītāja nolēmums un izpildu dokuments, ja galīgajā nolēmumā noteiktais atlīdzinājums par radīto kaitējumu nav izpildīt vai izpildīts nepilnīgi.

Vai ir jāmaksā administratīvas vai citas maksas, kad prasība tiek saņemta un apstrādāta?

Valsts kompensācijas pieprasījuma izskatīšanas process ir bezmaksas.

Kura iestāde pieņem lēmumu par kompensācijas prasībām (ja tas ir valsts mēroga gadījums)?

Lēmumu par valsts kompensācijas izmaksu vai atteikumu to izmaksāt pieņem Juridiskās palīdzības administrācija.

Kur man jānosūta prasība (ja tas ir valsts mēroga gadījums)?

Lai saņemtu valsts kompensāciju, valsts kompensācijas pieprasījums ir jānosūta Juridiskās palīdzības administrācijai, adrese: Pils laukums 4, Rīga, LV-1050.

Vai pašā procedūrā un/vai tad, kad tiek pieņemts lēmums par manu prasību, ir nepieciešama mana klātbūtne?

Valsts kompensācijas pieprasījuma izskatīšanas un lēmuma par valsts kompensācijas izmaksu vai atteikumu to izmaksāt procesā nav nepieciešama Jūsu klātbūtne.

Cik ilgā laikā (aptuveni) iespējams saņemt no iestādes/struktūras lēmumu par kompensācijas prasību?

Juridiskās palīdzības administrācija mēneša laikā pēc valsts kompensācijas pieprasījuma saņemšanas pieņem lēmumu par valsts kompensācijas izmaksāšanu vai atteikumu to izmaksāt, kuru nosūta uz valsts kompensācijas pieprasījumā norādīto adresi.

Ja nepieciešama papildu informācija no Jums vai procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas), lēmuma pieņemšanas termiņu aptur līdz visas nepieciešamās informācijas saņemšanai.

Ja es neesmu apmierināts ar iestādes lēmumu, kā es varu to pārsūdzēt?

Juridiskās palīdzības administrācijas lēmumu par valsts kompensācijas izmaksāšanu vai atteikumu to izmaksāt Jūs varat apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot attiecīgu iesniegumu Juridiskās palīdzības administrācijai, kas pārsūta to Tieslietu ministrijai.

Kur es varu saņemt vajadzīgās veidlapas un citu informāciju par prasības iesniegšanu?

Valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapu un informāciju par tās izpildīšanu Jūs varat saņemt:

portālā - <http://www.latvija.lv>

Juridiskās palīdzības administrācijas mājas lapā - <http://www.jpa.gov.lv> sadaļā "Pakalpojumi";

Juridiskās palīdzības administrācijā - Pils laukumā 4, Rīgā (pieņemšanas laikos);

pie procesa virzītāja (policijā, prokuratūrā vai tiesā);

pa bezmaksas informatīvo tālruni 800001801 (darba laikā).

Vai ir kāds īpašs palīdzības tālrunis vai mājas lapa, ko es varu izmantot?

Jūs varat izmantot bezmaksas informatīvo tālruni 116006 "Palīdzības dienests noziegumu upuriem" katru dienu no plkst. 07:00 līdz 22:00, kas nodrošina:

emocionālā un psiholoģiskā atbalsta sniegšanu noziedzīgos nodarījumos cietušajiem;

informāciju par cietušo procesuālajām tiesībām (piemēram, par tiesībām kriminālprocesā, tiesībām uz kaitējuma atlīdzinājumu, valsts kompensāciju u.c.),

iespējamiem pakalpojumiem un pastāvošajiem cietušo atbalsta dienestiem.

Jūs varat izmantot arī mājas lapu <http://www.cietusajiem.lv>.

Vai, sagatavojot prasību, es varu saņemt juridisko palīdzību (advokāta palīdzību)?

Jums nav nepieciešama juridiskā palīdzība valsts kompensācijas pieprasīšanai. Juridiskās palīdzības administrācija sniedz nepieciešamo palīdzību valsts kompensācijas pieprasīšanas procesā.

Vai ir kādas cietušo atbalsta organizācijas, kas var palīdzēt man pieprasīt kompensāciju?

Biedrība "Skalbes" nodrošina bezmaksas informatīvā tālruņa 116006 "Palīdzības dienests nozieguma upuriem" darbību (katru dienu no plkst. 7.00 līdz 22.00), sniedzot emocionālo un psiholoģisko atbalstu noziedzīgos nodarījumos cietušajiem, informāciju par cietušo procesuālajām tiesībām (piemēram, par tiesībām kriminālprocesā, tiesībām uz kaitējuma atlīdzinājumu, valsts kompensāciju, u.c.), informāciju par iespējamiem pakalpojumiem un pastāvošajiem cietušo atbalsta dienestiem.

Lapa atjaunināta: 12/07/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairāki izmaiņas, ko oriģinālā ievieš kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju par datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.